

ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΟΥΣ Ο.Α

Ένα από τα πιο περίεργα και ανεξήγητα μέχρι τώρα φαινόμενα που συνοδεύουν την ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων στην αρχαία Ελλάδα είναι αυτό σε σχέση με τον αποκλεισμό των γυναικών τόσο από τη συμμετοχή σε κάποιο άθλημα όσο και από την παρακολούθηση των αγώνων όπως επίσης και από την είσοδο στην αρχαία Ολυμπία.

Ο αθλητισμός στην αρχαία Ελλάδα ήταν κυρίως ανδρική ενασχόληση

Ο αθλητισμός στην αρχαία Ελλάδα ήταν αρχικά συνδεδεμένος με τον πόλεμο, καθώς καθένα από τα αγωνίσματα είχε να κάνει με την ανάπτυξη καθαρά στρατιωτικών τεχνικών και ικανοτήτων (π.χ. αρματοδρομία, πάλη, ακόντιο κ.ά.). Το γεγονός αυτό δικαιολογεί εν μέρει το ότι στην αρχαία Ελλάδα δεν υπήρχε συνήθως ιδιαίτερη ενασχόληση των γυναικών με τα αθλήματα. Διαφορετική αντιμετώπιση είχαν μόνο οι Σπαρτιάτες, οι οποίοι θεωρούσαν σημαντική την εκγύμναση των κοριτσιών, ώστε αυτά να βρίσκονται σε καλή φυσική κατάσταση και να

Απαγόρευση εισόδου στην αρχαία Ολυμπία για τις γυναίκες

Πέρα όμως από αυτό, δημιουργεί απορίες η αυστηρή διάταξη που προέβλεπε ότι όσο διεξάγονταν οι Ολυμπιακοί Αγώνες στην αρχαία Ελλάδα απαγορευόταν στις γυναίκες, συγκεκριμένα στις παντρεμένες, η είσοδος στην Ιερή Άλτη και στους αγωνιστικούς χώρους καθώς και η παρακολούθηση των αγώνων στην αρχαία Ολυμπία, ενώ την ίδια στιγμή οι δούλοι ακόμη και οι βάρβαροι είχαν δικαίωμα να τους παρακολουθήσουν. Έτσι, τις μέρες που βρίσκονταν σε εξέλιξη οι Ολυμπιακοί Αγώνες στην αρχαία Ελλάδα οι γυναίκες έμεναν μακριά από την αρχαία Ολυμπία. Πολλές, ωστόσο, από αυτές, ιδιαίτερα συγγενείς αθλητών αλλά και κάτοικοι κοντινών περιοχών, συνήθιζαν να κατασκηνώνουν στην απέναντι όχθη του ιερού Αλφειού Ποταμού, ο οποίος αποτελούσε φυσικό σύνορο ανάμεσα στην αρχαία Ολυμπία και την υπόλοιπη περιοχή.

Ο απαγορευτικός κανονισμός δεν είχε ισχύ για τις ανύπαντρες κοπέλες

Το παράδοξο όμως είναι ότι η συγκεκριμένη απαγόρευση δεν ίσχυε για τις ανύπαντρες κοπέλες, οι οποίες μπορούσαν να παρακολουθήσουν τους αγώνες στην αρχαία Ολυμπία, όπως μας διαβεβαιώνει ξεκάθαρα ο Πausanias, ένα από τους σημαντικούς συγγραφείς στην αρχαία Ελλάδα («Παρθένους δε ουκ εἰργουσι θεάσθαι» = Τις παρθένες δεν τις εμποδίζουν από το να παρακολουθήσουν).

Η εξαίρεση στον κανόνα

Η μοναδική γυναίκα στην οποία επιτρεπόταν η είσοδος στην αρχαία Ολυμπία και η παρακολούθηση των αγώνων ήταν η ιέρεια της Δήμητρας Χαμύνης (χθόνιας θεότητας στην αρχαία Ελλάδα), ένα τιμητικό αξίωμα που έδιναν οι Ήλαιοι σε κάποια γυναίκα κάθε τέσσερα χρόνια που τελούνταν οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Μάλιστα η ιέρεια της Δήμητρας Χαμύνης παρακολουθούσε τους αγώνες καθισμένη σε τιμητική θέση, σε ένα μαρμάρινο θρόνο, στο βωμό της θεάς, που βρισκόταν στο στάδιο απέναντι από τις θέσεις των Ελλανοδικών.

Οι ποινές σε όσες παρέβαιναν το νόμο στην αρχαία Ελλάδα

Παρ' όλα αυτά, για όλες τις υπόλοιπες γυναίκες ο νόμος στην αρχαία Ελλάδα ήταν αυστηρός. Τόσο αυστηρός, ώστε όποια γυναίκα τολμούσε να τον παραβιάσει, θα την κατακρήμνιζαν από τους απόκρημνους βράχους του όρους Τυπαίου, που βρισκόταν κοντά στην αρχαία Ολυμπία. Γι' αυτό και καμία γυναίκα στην αρχαία Ελλάδα δεν είχε τολμήσει να τον παραβεί. Καμία... εκτός από τη Ροδίτισσα Καλλιπάτειρα.

Η περίπτωση της Καλλιπάτειρας

Κόρη του ξακουστού Ρόδιου ολυμπιονίκη αθλητή Διαγόρα, αδερφή, μητέρα και θεία επίσης σημαντικών Ολυμπιονικών στην αρχαία Ελλάδα, η Καλλιπάτειρα αποφάσισε μετά το θάνατο του άνδρα της να αναλάβει η ίδια την προετοιμασία του γιου της, Πεισίροδου, που ήταν αθλητής στην πυγμαχία, για τη συμμετοχή του στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Έτσι, τόλμησε να τον συνοδεύσει και στην αρχαία Ολυμπία το 396 π.Χ., στην 96η Ολυμπιάδα, αφού πρώτα η ίδια μεταμφιέστηκε σε γυμναστή. Πράγματι, η Καλλιπάτειρα κατάφερε να μπει στο στάδιο και να παρακολουθήσει τους αγώνες του γιου της χωρίς να την υποψιαστούν. Όταν είδε ότι ο γιος της κέρδισε, η Καλλιπάτειρα γεμάτη ενθουσιασμό πήγε να πηδήξει από το περίφραγμα που υπήρχε στο χώρο για τους γυμναστές, για να μπει στο στίβο. Για κακή της, όμως, τύχη πιάστηκε κάπου ο χιτώνας που φορούσε και αποκαλύφτηκε ότι ήταν γυναίκα. Έκπληκτοι οι Ελλανοδίκες από την αποκάλυψη αυτή, δε θέλησαν ωστόσο να τιμωρήσουν την Καλλιπάτειρα και τη συγχώρησαν από σεβασμό και θαυμασμό προς την ίδια και προς την ένδοξη οικογένειά της. Από τότε, όμως, και μετά θεσπίστηκε στην αρχαία Ελλάδα κανονισμός, σύμφωνα με τον οποίο και οι γυμναστές θα έπρεπε να εισέρχονται γυμνοί στους αγώνες, για να βεβαιώνονται οι Ελλανοδίκες για το φύλο τους.

Σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες: η συμμετοχή των γυναικών

Τα πράγματα, βέβαια, έχουν διαφοροποιηθεί μετά την ίδρυση των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων, όπου για πρώτη φορά το 1900 στο Παρίσι και από εκεί και έπειτα οι γυναίκες άρχισαν να λαμβάνουν μέρος σταδιακά σε όλο και περισσότερα αθλήματα -μέχρι που στους Ολυμπιακούς Αγώνες στο Λονδίνο το 2012 διαγωνίστηκαν γυναίκες σε κάθε άθλημα- ενώ στις τελευταίες Ολυμπιάδες έχει μειωθεί σημαντικά ο αριθμός των χωρών που δε συμπεριλαμβάνουν γυναίκες στις αποστολές των αθλητών τους.

ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΑΘΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

Όπως συμβαίνει στη δική μας εποχή έτσι και στην αρχαία Ελλάδα οι αθλητές που επιθυμούσαν να λάβουν μέρος σε αθλητικούς αγώνες ήταν απαραίτητο να έχουν προετοιμαστεί κατάλληλα αρκετό καιρό πιο πριν, αφενός ώστε να πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στους αγώνες και αφετέρου ώστε να διεκδικήσουν την πρώτη θέση, το βραβείο και τη δόξα του νικητή. Πόσο μάλλον όταν οι αγώνες αυτοί ήταν οι Ολυμπιακοί αγώνες, οι πιο ξακουστοί και σημαντικοί αθλητικοί αγώνες του αρχαίου κόσμου, όπως άλλωστε και του σύγχρονου.

ΤΡΟΠΟΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΣΕ ΚΑΘΕ ΠΟΛΗ

Από τον 8ο αιώνα π.Χ., η εμφάνιση των πρώτων πόλεων-κρατών επηρέασε και την εξέλιξη στον αθλητισμό. Διάφορα συστήματα εκπαίδευσης αναπτύχθηκαν σε κάθε πόλη-κράτος που περιελάμβαναν γυμναστική, μουσική, γραφή και ανάγνωση. Η εκπαίδευση των νέων είχε σκοπό να τους βοηθήσει να αναπτύξουν τόσο το σώμα όσο και το νου τους και να αποκτήσουν την αρμονία. Η σωματική άσκηση συνοδευόταν από μουσική. Η μουσική, ο χορός και ο αθλητισμός βοηθούσαν να πραγματοποιηθεί η αρμονική ισορροπία του σώματος και του νου. Από τον 6ο αιώνα π.Χ. ιδρύθηκαν τα γυμνάσια και καθιερώθηκε η σωματική άσκηση ως μέσο αγωγής. Δεν υπήρχε πόλη στην αρχαία Ελλάδα χωρίς γυμνάσιο, χώρο δηλαδή αποκλειστικά αφιερωμένο στη σωματική άσκηση των πολιτών και οικισμός χωρίς παλαίστρα.

ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Επιδιώκει την ενημέρωση, την ευαισθητοποίηση και την εκπαίδευση των νέων ώστε να συμμετέχουν ενεργά και τίμια στα σπορ, να τα απολαμβάνουν και να διδάσκονται από αυτά, είτε ως αθλητές, είτε ως θεατές, είτε ως εθελοντές.

Ολυμπιακή Παιδεία σημαίνει γνώσεις για τα σπορ, θετική στάση προς την άσκηση και τον διά βίου αθλητικό τρόπο ζωής και θετική στάση για το τίμιο παιγνίδι. Η Ολυμπιακή Παιδεία αναφέρεται στο αθλητικό πνεύμα που αναπτύχθηκε ανά τους αιώνες στη χώρα μας, αλλά δε μένει μόνο εκεί. Ενσωματώνει το παρελθόν με τις σύγχρονες εκπαιδευτικές και πολιτιστικές αξίες συνδυάζοντας την καλλιέργεια του σώματος με την πνευματική φύση του ανθρώπου.

Η Ολυμπιακή Παιδεία «διδάσκει» διαχρονικές αξίες μέσα από παιχνίδια, εκδηλώσεις, βιωματικές διδασκαλίες και αθλητικές δραστηριότητες που πρέπει να υλοποιούνται σε ένα δημιουργικό εκπαιδευτικό περιβάλλον. Απώτερος στόχος είναι η κοινωνικοποίηση, η επικοινωνία, η ειρηνική συνύπαρξη των ανθρώπων και των λαών και η καλλιέργεια των ομαλών ανθρωπίνων διαπροσωπικών σχέσεων.

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ Ο.Α ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΟΙ

«Χωρίς χορηγούς οι αγώνες... δεν γίνονται»

Καθώς πλησιάζει η τελετή έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων του Λονδίνου για ακόμη μια φορά γινόμαστε μάρτυρες αντιπαραθέσεων, μ' επίκεντρο την εμπορευματοποίηση - το διαχρονικό πρόβλημα που πάει πακέτο με το γιγαντισμό και ό,τι συνεπάγεται αυτό.

Στις διαμάχες που ξέσπασαν την τελευταία περίοδο, μ' αφορμή συγκεκριμένους χορηγούς (χάμπουργκερ, αναψυκτικά, μπίρες, χημικά προϊόντα) τον επίλογο έγραψε η οργανωτική επιτροπή «Λονδίνο 2012» δηλώνοντας απερίφραστα: «Πρέπει να καταλάβουν (οι πολέμιοι) πως χωρίς τους συγκεκριμένους χορηγούς πολύ απλά οι αγώνες σχεδόν δεν θα μπορούσαν καν να διεξαχθούν».

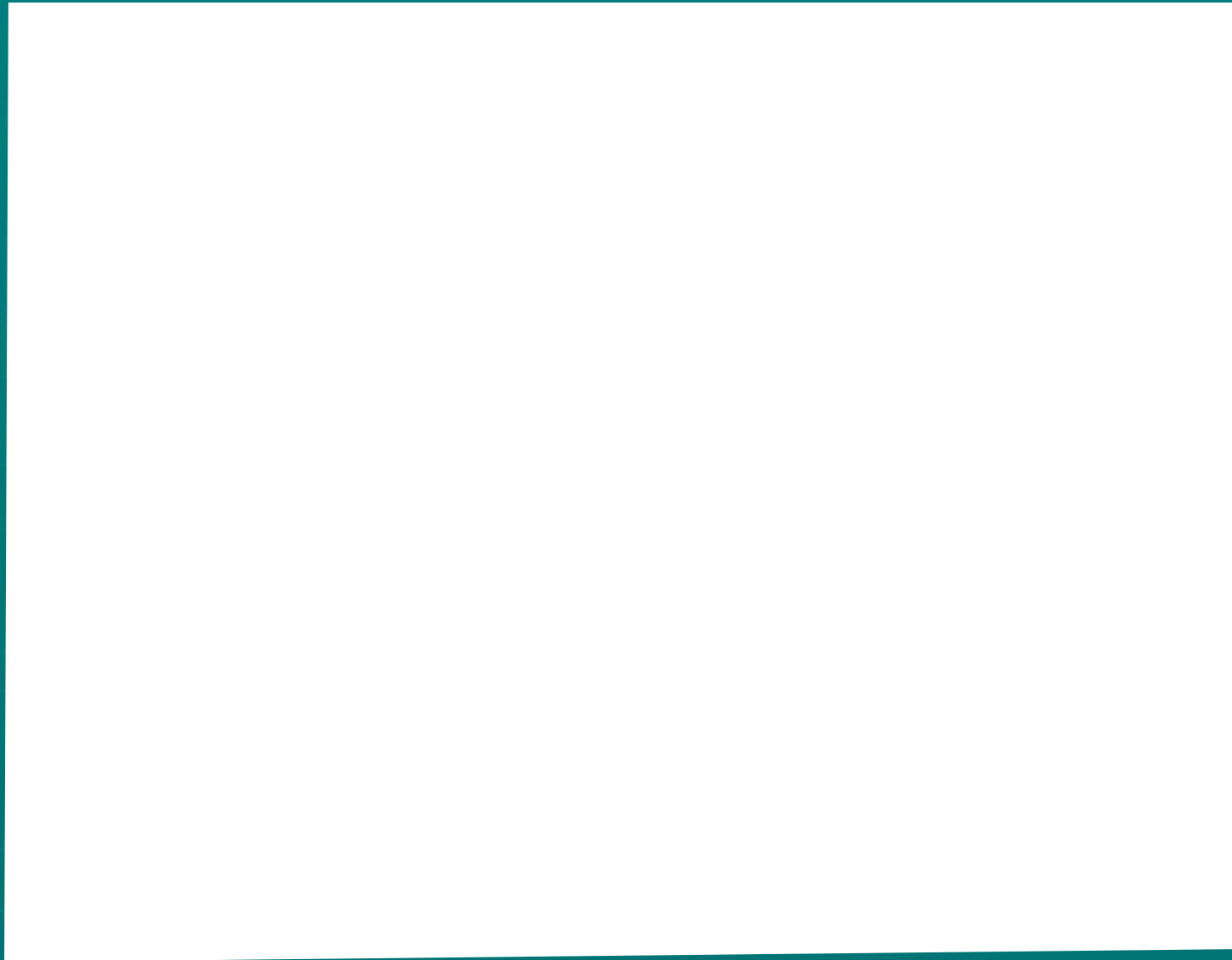
Βεβαίως, υπάρχει ισχυρός αντίλογος. Πάντα έτσι γινόταν. Από την εποχή που ο πρωταγωνιστής της αναβίωσης Πιερ Κουμπερτέν δήλωνε το 1927: «Δεν αγωνιστήκαμε, εγώ και οι φίλοι μου, για να σας ξαναδώσουμε τους Ολυμπιακούς Αγώνες και να γίνουν έρμαιο εμπορικών ή εκλογικών (πολιτικών) συμφερόντων».

Όταν ανασυστάθηκαν οι Αγώνες δεν υπήρχε πρόβλεψη για την κάλυψη των δαπανών της διοργάνωσης. Οι πόλεις που αναλάμβαναν τη διεξαγωγή και οι διοικήσ η των

Διαφημιστική κατάχρηση και καταγγελίες

Για τις εταιρικές χορηγίες στην Αμβέρσα του 1920 σπανίζουν τα επίσημα στοιχεία, όπως άλλωστε και για όλα τα υπόλοιπα (ακόμη και τα επίσημα αποτελέσματα καταγράφηκαν μόνο σε ρεπορτάζ του Τύπου). Στο μισοκατεστραμμένο, μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, Βέλγιο, επιχειρήθηκε να βρεθούν χορηγοί, αλλά χωρίς επιτυχία, όπως προκύπτει από το μεγάλο τελικά οικονομικό έλλειμμα (αναφέρεται ποσό μεγαλύτερο των 600 εκατ. βελγικών φράγκων). Το κόστος των αγώνων έγινε προσπάθεια να καλυφθεί με υψηλές τιμές στα εισιτήρια, πράγμα που έδιωξε τους φιλάθλους από τους αγωνιστικούς χώρους.

Οι Βέλγοι είχαν και πιο επείγοντα να αντιμετωπίσουν στην καθημερινή ζωή... Πάντως, εφαρμόστηκε μία ιδέα, που αργότερα θα γίνει κοινός τόπος. Στο επίσημο αγωνιστικό πρόγραμμα δόθηκε η δυνατότητα για διαφημίσεις και «παρελαση» εμπορικών σημάτων. Έγινε τόση και τέτοια κατάχρηση, ώστε τελικά ήταν δύσκολο να βρεθούν στον κατάλογο και να εντοπιστούν τ' αγωνίσματα (161 συνολικά, αφού οι Βέλγοι πρόσθεσαν ορισμένα «δικά» τους για να διακριθούν)

ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

Ράνια Πετεβέ

Κατερίνα Κουλουριώτη

Ντίνος Μανώλης

Παναγιώτα Μιχαλέλη

Ιωάννα Μαμούχα

0123

4556789 9 9 . : ; < = 6 > ? @ ? : = > ? 8 A B 8 A < C D > E F @ G @ 5 4 C G D B H D > D G F ; ; D I D

3 J : : E @ . F I K . A B

9 9 9 . > = F B > @ > D . A B

9 9 9 . l > = D A D @ . 9 : B I 6 B F @ @ . ? : =

9 9 9 . 6 : @ > I : C D @ G > ; > @ > : C . A B 8 ... 8 H : B > A : > G 5 : C G D 5 4 ; > 5 : C . 4 5 = ;

9 9 9 . M : K A ; D . A B

9 9 9 . E D 4 > = F B > C > . A B 8 ... 8 4 G ? : ? D G ? : ; D G N O G H B : C > D G H : B > A : @ G : ; < = 6 > D E 9 C G D A 9 C 9 C